

Blaas- & darmklachten

Kristien Tytgat (MDL) & Henrike Westerveld (RT)

Inhoud

- Voorstellen
- Casus
- Darmklachten
- Casus- vervolg
- Blaasklachten
- Poli ELEGANT

Darmklachten

vettige ontlasting

moeite met ophouden

winderigheid

obstipatie

opgeblazen gevoel

borrelen buik

loze aandrang

gewichtsverlies

bloederige ontlasting

diarree

buikkrampen

incontinentie

misselijkheid

anale pijn

buikpijn

Welke onderzoeken kan de arts doen?

- Anamnese
- Laboratorium onderzoek
- Poep onderzoek
- MRI
- scopie

Bestralingschade darm - radiatie proctitis

- Niet-bacteriele ontsteking darmslijmvlies
- Kan in dikke en dunne darm voorkomen
- Voorkomen:
  - >80% van de vrouwen heeft darmklachten
  - ~ 5-13% ernstige vorm

Bestralingschade darm

MAAR OOK.....

- Bacteriele overgroei
- Vernauwing (stenose)
- Fisteling (open verbinding)
- .....

Risico factoren voor darmklachten na RT

- Buikoperatie in verleden
- Eerdere darmklachten (spastische darm)
- Roken
- Diabetes
- Vaatziekte
- Chemotherapie
- Groter bestralingsvolume
- Hogere bestralingsdosis

Welke behandelingen zijn er ?

- Bij lactose intolerantie: lactose vrij
- Bij obstructie: vezel-arm
- Bij galzout malabsorptie: cholestyramine
- Bij bacteriële overgroei: antibiotica
- Bij diarree: loperamide
- Bij fistels: operatie

Radiatie proctitis behandeling

- Bloeding: alleen behandelen bij ernstige bloedarmoede
- 5-ASA/mesalozine (ontstekingsremmer)
- Sucralfaat klysma: geen bewijs
- Rectaal formaldehyde: 60-100% succes, 27% complicaties
- **APC: 80-100% succes, 1-4 behandelingen, 1-2% complicaties**
- **Hyperbare zuurstof therapie: 89% succes, >20 behandelingen**

Hyperbare zuurstof therapie (HBO)

- Hyperbare O₂ stimuleert vaat nieuwvorming
- 100% zuurstof inademen in een hyperbare behandelkamer bij een omgevingsdruk van 2,5 atmosfeer.
- Een behandeling bestaat uit gemiddeld 30-40 sessies van elk 2 uur.
- Bijwerkingen: oorklachten, bijziendheid (voorbijgaand), moeheid en/of gewichtsverlies

Wat kan je zelf doen? Praktische adviezen

- Geen kaugom
- Geen frisdrank
- Gezonde voeding/dieet
- Voldoende bewegen
- Bekkenfysiotherapie
- Probiotica (?)

- **Meest belangrijk: stoppen met roken!**

Andere oorzaken van darmklachten

- Inflammatoire darmziekten (IBD): ziekte van Crohn, colitis ulcerosa
- Lactose intolerantie
- Schildklier aandoening
- Alvleesklier dysfunctioneren
- Suikerziekte
- Coeliakie (gluten intolerantie)
- Darminfectie (bacterie, worm, virus)
- .....

Plasklachten

incontinentie

moeite met ophouden

bloederige urine

niet kunnen plassen

op de klok moeten plassen

geen gevoel van aandrang

pijn bij het plassen

incontinentie

persen om te kunnen plassen

buikpijn

Welke onderzoeken kan de arts doen?

- Laboratorium onderzoek
- Urine onderzoek/kweek
- echo
- CT/MRI
- scopie

Bestralingschade blaas - radiatie cystitis

- Niet-bacteriele ontsteking blaasslijmvlies
- Voorkomen:
  - ~ 20-40% van de vrouwen heeft blaasklachten
  - ~ 2-8% ernstige vorm

Bestralingschade blaas

MAAR OOK.....

- Vernauwing urineleiders, plasbuis (stenose)
- Fisteling (open verbinding)
- Sluitspier dysfunctie
- .....

Risico factoren voor blaasklachten na RT

- Roken
- Diabetes
- Hypertensie
- Eerdere plasklachten
- Eerdere blaasoperaties
- Groter bestralingsvolume
- Hogere bestralingsdosis

Welke behandelingen zijn er ?

- Bij urineweginfectie: antibiotica
- Bij vaak plassen: blaasspierontspanners
- Bij incontinentie: blaastraining, operatie, botox
- Bij pijn bij het plassen: evt blaasspoelingen (hyaluronzuur), hyperbare O₂
- Bij bloedplassen: blaasspoelingen, laser- en argonplasma coaguatie, botox
- Bij vernauwing: dilatatie, operatie

Wat kan je zelf doen? Praktische adviezen

- 2u voor slapen niets drinken
- Cranberry capsules
- Minder koffie
- Minder alcohol
- Afvallen
- Bekkenspiertraining

- **Meest belangrijk: stoppen met roken!**

ELEGANT poli

Expertisecentrum Late Effecten Gynaecologische kANker AmsTerdam

Zorg Educatie Research

ELEGANT (expertisecentrum)

De behandeling van gynaecologische kanker kan op lange termijn nare bijwerkingen hebben. Veel vrouwen hebben last van hun darmen of hun blaas, of ze kampen met seksuele problemen. Het expertisecentrum ELEGANT (Expertisecentrum Late Effecten Gynaecologische kANker AmsTerdam) biedt zorg aan vrouwen die last hebben van bijwerkingen van hun behandeling voor gynaecologische kanker.

020 566 4344

E-mail: elegant@amc.nl

[Mijn Dossier](#)

Klachten

Seksuele klachten

Psychische klachten

Plasklachten

Darmklachten

Wat doen wij

Specialistentteams

Websites

Meer informatie

ELEGANT poli

- Sinds juli 2017 poli late effecten
  - 3-4 nieuwe patienten per maand
  - ~ 85 NPs gezien sinds start
  - Alle NPs worden in maandelijks MDO besproken
  - Vaak eenmalige uitgebreid consult, daarna telefonisch
- 65% van de patienten heeft minder klachten nadien

Met dank aan...

- Janna Laan, arts onderzoeker
- Luc van Lonkhuijzen, gynaecoloog
- Wilma van der Ham, casemanager
- Ellen Laan, seksuoloog/psycholoog
- Lara Gerbrandy, uroloog
- Niki Doornik, dietiste
- Tineke van Heuveln, bekkenfysiotherapeut
- Froukje Potijk, oedeemfysiotherapeut
- Margriet Rijkmans, maatschappelijk werk

